

Ajánló

Tudásbázis

Az informatika fejlődése mindenkit folyamatos tanulásra készítet. A könyvtárosok tudásbázisa is egyre újabb és újabb technológiák és alkalmazások ismeretével bővül. A lépéstartáshoz, az új eszközök hatékony használatához az élő bemutatók és tanfolyamok mellett az olyan gyakorlatias cikkek is sok segítséget nyújtanak, mint jelen számunkban **Takáts Béla** írása, aki egy 2010 februárjában tartott előadását dolgozta át a TMT számára. A szerző a *kétrétegű, „szendvics” PDF*-ek készítésének folyamatán vezet végig, vagyis hogy hogyan lehet a mikrofilmről (de persze akár papírról is) digitalizált dokumentumból olyan, szolgáltatásra alkalmas formátumot készíteni, amely egyszerre tartalmazza az eredeti oldalképet és a felismertetettet, tehát keresésre alkalmas szöveget. Mivel ez egy nagyon gazdaságos módja a régi kiadványok számítógépesítésének, ezért egyre több digitális gyűjteményben találkozunk vele – vagy kizárólagos, vagy alternatív formátumként.

A számítástechnika ugyanakkor azt is lehetővé teszi, hogy a könyvtárosok fejében levő tudásbázis személytől, helytől és időtől függetlenül is hasznosulhasson. Erről szól **Bátfai Norbert** és **Bátfai Mária Erika** tanulmánya, akik egy nálunk még alig használt technológia: a *chatbot* egy lehetséges könyvtári alkalmazására mutatnak példát. Az első híres beszélgető-program, a pszichoterapeuta kérdéseit szimuláló *ELIZA* a hatvanas évek közepén született, és azóta olyan sokat fejlődött ez a technológia, hogy – esetleg egy animált avatárral kiegészítve – egészen sikeresen használják ma már egyes lelki betegségek (pl. fóbiák, függőségek) felderítésére és kezelésére. De sok más területen is alkalmaznak csevegőrobotokat: ügyfélszolgálati, idegenvezetői, divattanácsadói, vagy éppen télapói munkakörben egyaránt találunk ilyeneket... sőt, vannak már virtuális könyvtárosok is többfelé a világhálón. Mivel a technológia adott, ráadásul ingyenes változata is van, így csak a megfelelő tudásbázisokat kellene kialakítani ahhoz, hogy a hazai könyvtárak honlapjain is megjelenhessenek.

Az **Adattármustra** sorozat legújabb részében pedig két további *mozgóképarchívum* került górcső alá, melyek megismerése a videokönyvtárosok tudását gyarapíthatja, és mivel színvonalas szolgáltatások, érdemes rájuk felhívni a filmek és televíziós műsorok iránt érdeklődők figyelmét is.



(Drótos László)